17
98
34-6-E-8-

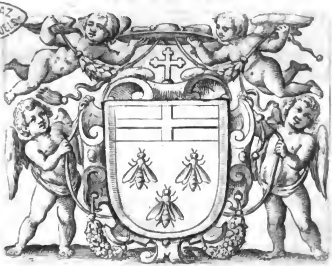
LINGVA IGNEA
SIVE
DE S. IVONE
PAVPERVM PATRONO
ORATIO
HABITA IN EIVSDEM TEMPLO

Ad Eminentiſsimos

S. R. E. CARDINALES

A CAROLO FRANCISCO CECCARELLO ROMANO
Sem. Rom. Cler.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ROMAE, Typis Hæredum Franciſci Corbelletti. 1638.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

Digitized by Google

Eminentiſsimo Principi

FRANCISCO

CARD. BARBERINO

S. R. E. Vicecancellario

CAROLVS FRANCISCVS CECCARELLVS F.

LINGVAM IVONIS eloquentiſsimam, vt coram Te feliciùs perorarem, Eminentiſsime Princeps, accepi: ſed in ore meo frigeret vel ignea, niſi ab Nomine Tuo petiſſet orationis exordium. Si ex arte facundiæ debet Orator initio conciliare beneuolentiam

 Audi-

Auditorum, à Te profectò hæc debuit auſpicari, cuius nomen auſpicatiſſimũ, venerationi eſt omnibus, & amori. Effeciſti virtutibus Tuis vt ad perfectam eloquentiam, & omnibus amabilem, ſufficiat vnum loqui BARBERINVM. *Hunc qui protulerit ſolum, dixerit ſanè compendio, quidquid ad laudationis pompam operoſa Rhetorices ambitio meditatur. Ità vel nomine ſolo potes eſse orationis apparatiſſimæ, & argumentum, & ſuppellex. Accedit, quod* IVONIS *lingua pauperibus grata eſse conſueuit: His gratior eſſe non poteſt, quam ſi nomen hoc proferat, quod Aſylum egeſtati Romæ tutiſſimum præbet. Quam plurima liberalitatis exſtant in pauperes Tuæ monimenta, plura latent: in illis fama loquitur quod feciſti; in his, quotidie facis, quod fama tibi ſuperſtes, vel Te inuito loquetur. Hæc interim* LINGVA *præfabitur abundè paucis, & dicet,* SE PRO PAVPERTATE DIXISSE, TE VERO FECISSE. *Vale.*

LIN-

Digitized by Google

100

LINGVA IGNEA.

LINGVAS Apoſtolorum igneas, ac purpuræ veſtrę concolores, EMINENTISSIMI PRINCIPES, exceptura propediem in purpurâ, Religionis ter Auguſtæ maieſtas expectat, vt quæ ignitũ *Prou. 30.*
accepit Verbum è cælo demiſſum, altiſſimo no- *Sap. 18.*
ctis ſilentio: linguam ei proferendo non impa- *Act. 2.*
rem, iàm mediâ luce cùm tonitru, ab igne ſimùl inueniat. Sed ecce liberalitatis impetu quodam, cælum expectatione tantâ celerius, ſpem occupat noſtram ac vota præuenire, & quaſi ſpecimen præbiturum, muneris poſt diem quartum edendi, machinis igneis, arte nouâ: in hac igneâ

Digitized by Google

veluti ſcenà, quam purpuræ ſacræ fulgor accendit, vobis, vt ne aberret imago, Apoſtolorum cætum referentibus in Auguſtiſsimo longè conſeſsu, Lingvam dat Igneam in Ivone, Ecclesiastarvm ardentiſsimo, integerrimo Ivdicvm, eloquentiſsimo Patronorvm. Opperiebatur ille non in cœnaculo, ſed in cœnà, quà de more ſacris operatus, epulabatur victimà Deo fœtà, cum delapſa diuinitùs flamma ſacrificãtem ambiuit igneo cæli præſidio, dum linguæ tot oraculis deſtinatæ, vim adderet ſuam, & ſuccedaneum ſibi parturiret ignem in illà, facili puerperio felix flamma: Nimirum hæc lingua iam ab ſanguine Chriſti colorem ignis imbiberat, flamma calorem addidit, ignem fecit. Ac ne quem forte lateret ecquis hunc Spiritus ignem euentilatum accenderet, en orantem ſuperuolat è cælo Columba; ſplendidiſsima diuini Spiritus vmbra luce in tantà, vt igneæ linguæ, vim, Spiritus; Columba ſuauitatem adijceret. Vos in tantis cæli muneribus eidem aures, & animos, vt ab terrà non abeat indonata, commodate.

Sacrificantem cæ[illegible] ignis ambiuit. Sar. 19. Ma.

[illegible]

Ignẽ Apoſtolis Deus Verbi Diuini Parens formauit in linguã, vt obſoleſcẽtem Mundũ, ac miſerabili ſitu ſqualentem, velut aurũ igne purgarent ardentiſsimi Verbi calore, vt creati Iudices Mundi, ſcelus omne conſumerent ſeueritate ſententiæ,

Gregor. hom. 30. in Euang.

Math. 19. [illegible]

Digitized by Google

101

tentiæ, vt Patroni mortalium apud Deum, cælum faciliùs penetrarent, ignis ingenio, qui acuminatus in cuſpidem, cælum armatus inuadit, ac permeat Victor violentiâ cæli rapace. Adeò Mundi Patronis, ac Iudicibus, & Oratoribus ſacris, ad diuerſiſsima munia, liguam aptiſsimam ſufficere debuit Ignis, ac potuit Solus; vt iàm nihil ſit admodùm quod mireris, ſpecioſiſsimo muneris in Apoſtolos collati cõpendio, linguam Igneam IVONI cælitùs eſſe conceſſam, qui munia ſolus obiuit Eccleſiaſtæ, Iudicis, ac Patroni, in quibus quidquid protulit, vel ſanctitas fuit Auditorũ ab ORATORE SACRO profecta, vel ſceleris pernicies ab IVDICE, vel Clientis ſalus à PATRONO. *Matth. 11.*

Linguam in Oratoribus ſacris igneam incendia verbis excitare, non animi tantùm inflammati calore ſenſerunt: ſed etiam ipsâ luce, deprehenderũt oculi perſpicaciores Auditorum. Vidit olim Baſilij concionantis in ore, Ephræm Oratore dignus Auditor, igneam è cælo linguam impetu magno vibratam, pari velocitate moueri; decebat cælum videlicet, linguam ei commodare, qui pro cælo ad homines aduerſùs terram, & inferos, tam diſertè perorabat. Vidit Dominici felix parens, tot ſacrorum, & hominum, & Oratorum millibus, vno in puero, fœta facem in ore canis ardentem; nempè Dominico, *Amphilo. in compar. Baſil. & Ephr.* *Hiſt. S. Dom. par. 1. lib. 1. cap. 3.*

 poſte-

poſteriſque, fax fuit ſemper in ore facundo pro linguà, quibus loqui nil aliud vnquam fuit; quàm doctrinà prælucere, quàm vrere mentes pietate. Facem hanc vides & linguam? Linguam IVONIS audis, ac vides, dùm cæleſtis Orator è pulpito, ea miſcet incendia pietatis, quibus Aremorici littoris perenne frig s, ac gelu, IVONIS voce ſoluta, vltro naturà cedente miraculo conflagrarunt. Quanta vis inerat illi! quãtus ardor! cum in concionem aduocatà Ciuitate, nondum expeditá veteribus impietatis erroribus, finem haud fecit ante dicendi, quàm facerent Auditores ad vnum omnes initium, vitam in melius, & errores in ſtudia veræ pietatis religioniſque commutandi. Lateritiam inquiebat Auguſtus Vrbem inueni, marmoreã reddidi, laus Cæſare digna, quis abnuat? ſed Vrbem illam IVO marmoream inuenit, & l.xeam, nempè ſceleribus induratam; at auream fecit igne facundo linguæ cæleſtis, quæ veluti ſolis ardor in intimis terræ viſceribus, ſic vel in ſceleratorum animis aurum creat. Vidit hoc ſcilicet Dæmon, & inuidit, qui ab hoc igne, ſibi grauius quam ab eo, quo torquetur in inferis, metuebat; atque vt illius ardorem extingueret, vel impetũ certè retardaret, aquam opponit IVONI, & fluuium exundantem cõcionaturo de more pergenti

Suet. in Aug. cap 29.

Flumen medium diuidit. Sur.

genti

102

genti ad oppidum inſidiator obiecit, Exiſtimauit aquarum eluuione tantà,tantillam ignis particulam IVONIS in linguà extingui facilè poſſe: Sed impurus Tenebrio neſciebat non obrui fluminibus caritatem. Renouauit ille ridiculum ſuperſtitionis antiquæ certamen Aegyptios inter, & Chaldæos, de Numinis ſui dignitate, ſed diſpari prorſus euentu. Contendebat Conſtantinopoli Chaldæus ignem habere ſe Deum qui Deorum omnium Victor eſſet, eoſque conſumeret quot quot eſſent;oppoſuerunt Aegyptij Nilum, Numen ſuum: concurritur ab vtroque, dicto certamini loco, dieque; Exſtruitur ignis à Chaldæo, cui cōfidenter Aegyptius impoſuit ſtatuam Nili, ſed aquà repletam,quæ cerà ſubindè liquefactà, ſeſe per multiplex vndequaque foramen emittens, oppreſſum ignem extinxit; ridiculà tamen ac funeſtà ſibi victorià, nam conſumpta ſimul extincto cum igne, nuſquam deinde cōparuit, vt præmio belli potireretur. Ita,vt Igneam, ac ſibi fatalem IVONIS linguam extingueret Dæmon, emiſit fluuium in certamen; ſed Igni Victori, hìc trepida ceſsit aqua, receſsitque nouo prodigio viam præbens; Nondum opinor intellexerat peritiſsimus licèt Inferorum veterator ac vulpio, durum eſſe ſicut Infernum, Amorem; vt illius ignis nullo fletu, & lacrymis: ſic iſtius

Cant. 8.

Ruffin. lib. 2. hiſtor. Eccleſ.

Cant. 8.

flam-

Digitized by Google

flamma nullis vnquam Aquis extinguitur.

Vt Oratoribus è ſuggeſto flãmâ ſuaui; ſic è Tribunali Iudicibus igne vindici ardet lingua. Pulchritudinem illic habet, ac lucem ad ſuaues animorum illecebras: acerbitatem hìc retinet, & calorem, ad ſcelerum vltionem. Illìc mortalium mentes è tenebris vitiorum in amœniſsimam lucem virtutum emittit; hìc luce indignos, in tenebras meritæ mortis antè diem, ſeuerè detrudit. Illìc lucendo blanditur; hìc acerbè furit

Dan. 7. vrendo. Prolaturus ſententiam ſummus ille mor-

Origen. hom. 9. in Leuit. talium Iudex in Belluam, quæ ſupremæ mundi calamitati præludet immanitate tyrãnicâ, igneo ſedet in ſolio; ſeptus igne ſatellite, fluuiumque vorticibus igneis æſtuantem emittit ab ore. Nempè ſuum, quoquè Iudicibus flumen verborum eſt, ſed igneum, quo naufragum ſcelus obruatur, nullâ ſpe ſcilicet enatandi, & innocentia tutò vecta, nullo piratarum periculo, quibus ignis feralis eſt, in ſecuritatis portum inuehatur. Potentum gratia, diuitum opes, optimatum fauor, illecebræ blandientium, Sycophantarum Captiunculæ, Contortiunculæ ſubſcriptorum; Concenturiatæ technæ Rabularum, forenſium hirudinum inſidiæ, quotquot id genus in Iudicijs veteratoria fori machinamenta ſyluescunt, nil aliud vnquam huius ignis ardori fuere, quàm

arida

Digitized by Google

arida ſtrues ligni vitiati momento conſumpta. In hoc igne ſeueritatis integerrimæ, innocentiæ ſoli ſemper licuit eſse Salamandræ. Quotquot acceſserunt animalia, vitiorumque monſtra periere. Sed dum è Tribunali flumen igneum ab IVONIS ore deuoluitur, miro ſanè conſortio fluit ab oculis flumen aliud frigidum lacrymarum, dum ſententiam ille nullam profert ſine gemitu lacrymiſque. An veluti ab Iudice ſummo, ſcelus mortalium aquâ punitum igne poſtremò delebitur, ſic vt in criminis vltionem non ignis tantùm ab ore, ſed & aquæ ab oculis eluuionem adhibeat. An vt, cum cupiat exulare longiſsimè quicquid impiũ eſt, & abnorme, ſceleribus, Aquâ, & Igni ſolemniter interdicat. An potius vt temperet ſeueritatis ardorem, ſuauitate clementiæ, & vel dum cogitur ſæuus eſſe, quà licèt tamen ignoſcat. Athenis antè Iudicium cæſæ victimæ ſanguine ſubſellia reſpergebant, inclementer oppidò factum; vt punire diſcerent antè, quam crimen, & prius popæ vel carnifices, quàm Iudices eſſent. Quantò clementius IVO, qui tribunal antè Iudicium ſpargit imbre lacrymarum, & fortunam Rei priùs experitur, quàm Iudicem agat. Nimirum ſe victimam priùs cædit clementiæ, quàm Reum, & ſcelus ſeueritati iuſtitiæ. Non poterat ore mitis eſſe, ſed oculis fuit.

Collacrymatur antequam ſententiã proferat. Sur.

Signn de Rep. Athen.

103

fuit. O ſuperi! ſi tam clemens fuit IVONIS ſæuitia, quid facient clementia pietaſque, dum poſito Iudice tandem, in illius ore triumphabunt.

Longè fuit ardentior ignis ille, qui toties pro innocentiâ feliciter perorauit in linguâ Patroni, quam qui fraudes, & ſcelera conſumebat in Iudicis ore. Igneam eſſe debere Patroni linguam in foro præcipuè perorantis, vetus oraculum fuit è veteris facundiæ cortinâ profectum. Nil damnatum fuit acerbius in Oratore, quàm frigus, nec incaleſcere ſatis credebatur, niſi fulminibus forum permiſceret. Ardeat Orator, inquit ille, ſi Iudicem velit accendere: Patrono ſolis oculis frigere conceſſum eſt; Quanquam nec frigus eſt illud in fletu, ſed calidus imber oculorum, poſt fulmen oris, & linguæ. Hoc fulmine lingua potiſſimùm IVONIS exarſit, dum innocentiam paupertatis, improborum calumnijs, & artibus impetitam, igne facundo muniuit. Nihil illa non permeat ſemper victrix, dum pro innocenti pugnat egeſtate. Nuſquam non forum eſt IVONIS eloquentiæ, dum pauperem videt. Nuſquam non inuenit argumenta, dum gemitus audit egenorum. Nuſquam non Iudicem habet, quem exoret pro paupere, dum occurrit ei pro Paupertate quod oret. Vel elementa facit aurita dum cauſam agit egeni, ſi ho-

Fab. lib. 12.

Dem. Phal.

Cic. 2. de or.

mines

Digitized by Google

mines inuenit ſurdos. Pauperis ædes ardebant incendio fortuito, ſpem tenuem, ac fortunam perangusto lare non maiorem flamma cum miſerabili domo vorabat. Furebat atrociori cum ſonitu, quam vt audiret gemitus eiulantis, & iam excreuerat maior, quam vt aquis auxiliaribus, nedum lacrymis cederet infelicis. Mouere tamen IVONEM hi gemitus, cauſam illius ſuſcipit apud ignem, & iam Victori cedere perſuaſit. Igni videlicet ignis ceſsit, nam ſenſit eſſe cæleſtem, qui loquebatur in IVONE. Ex quo formatus eſt ignis cæleſtis in linguam, factus eſt ſimul, vt audiret, terreſtris, auritus. Excreuerat flumen in immenſum, & iam impatiens pontis, extra littus, & alueum, effractis obicibus effundebatur impunè. Cauſa defertur ab agreſtibus ad IVONEM, vt non tractabile flumen reuocaret ad leges, & Iura; loquitur ille fluctibus vni non ſurdis IVONI, tam diſertè, vt ſe ipſi ponte iungerent, nullà mortalium induſtrià, ope nullà. Rei fuerunt, ac Iudices IVONE cauſam orante, ſeque ipſos vltrò mulctarunt, ne caderet causà Patronus. Mirum deindè profectò, niſi paupertatis cauſam apud homines ſemper obtinuiſſet, qui perſuadebat elementis. Hoc Patrono triumphabat in foro Paupertas, quæ interdum hac ætate non prodit in forum, niſi vel nomine ſolo Rea.

Precibus reſtinguit incendium.

Pontem miraculo fabricat.

Vlti-

Vltimum eſt non rarò crimen egeſtas; & deli-quiſſe plus ſatis habetur, ſi quem fortuna dam-nauit. Oculis carebat olim Iuſtitia, caret illis hodieque: olim, vt diuites non videret, at nunc, ne pauperes aſpiciat. Habebatur olim in pretio iuſtitia, nunc habetur, & longè maiori: olim quod in Iudicijs ſanctè coleretur, nunc quod in-terdum ab aliquibus pretio grandi vendatur. Hoc pretio caret egeſtas, caret idcircò nonnun-quam linguis, & eloquentià Patronorum; Vi-delicet non igneas habent linguas, vt IVO, ſed Aureas, nonniſi auro loquuntur.

Alex. Aphrod.

Hoc dedecus aliquorum qui hanc ætati noſtrę maculam, immerenti licet inuſſerunt, integritate veſtrà deletum eſt, quotquot in hoc ampliſsimo cœtu ſedetis æquiſsimorũ Iudicum pars integer-rima, pars facundiſsima Patronorum. Quod ex-preſſi adhuc in IVONE, id in Vobis Roma, Romęq. Mundus agnoſcit: & quem ſolemni quotannis IVONEM honore celebratis, eundem in vobis quotidiè ius dicere gaudet, & porrò dicere op-tat, vt facit. Eam vt ſpem Orbi conſeruetis, LIN-GVAM hanc IGNEAM omnes è cælo demiſſam ad Iudices, & Patronos, è Patronis, atque Iudici-bus facti Clientes IVONIS accipite. Mercurio Iuris, & eloquentiæ Deo litatum eſt ab anti-quis linguà è ſacrificio coniectà in ignem; in-

Euſtath. in 3. Odyſſ.

genio-